

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

652. Ad quæ beneficia se extendat hæc Legatorum potestas ordinaria conferendi beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

rio superaddita, cedens in præjudicium aliorum Collatorum, est restringenda; quemadmodum è contra aliorum Ordinariorum, quia est naturalis, est amplianda. Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 6. Laym. in c. collatio. de offic. Leg. n. 1. Castrop. loc. cit. citans Gl. in Clem. 2. de off. Ordinar. & Garc. uti ante. n. 9.

Quæstio 652. Ad quæ beneficia se extendat hæc Legatorum potestas ordinaria conferendi beneficia?

1. **R**espondeo primò in genere ad omnia beneficia vacantia in provincia suæ legationis, quæ ordinarii (intelligendo non solum per hos Episcopos, sed & quoscunque alios collatores inferiores) in ea conferre possunt, juxta c. 1. de off. Leg. in 6. Unde sicut Papa cum quolibet ordinario collatore, ita & Legatus de latere cum Ordinariis provincie suæ concurrere potest (etiam nullo requisito consensu Episcopi, ut Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 29. citans quamplures) & datur inter illos locus præventioni, & Legati collatio præfertur collationi Ordinarii, si utraq; eodem tempore facta. Pih. de off. Leg. n. 18. Tond. qq. benef. l. 1. c. 70. n. 2. citans Gamb. de potest. Leg. l. 3. num. 31. Tusch. v. Legatus. concl. 169. n. 1. & seq. Selv. & c. Castrop. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 24. Præterea in pr. Episc. p. 2. c. 5. n. 9. Garc. n. 40. citans c. si à Sede. de de. præb. in 6. & ibid. Gl. Rotam in una Assiensis beneficii. 29. Martii 1587. Mohed. decis. 3. de off. Leg. Gomez de Exspect. n. 16. & plures alios. Ac propterea collatio Legati de beneficio ita afficit collationem posteriorem Ordinarii, sicut reservatio Apostolica cum decreto irritante. Tond. l. 2. c. 3. §. 6. n. 7. citans c. si à Sede, & c. si beneficia. de præb. in 6. & ibi Gl. modò tamen collatio Legati non fuerit fraudulenta, nempe ut intervenerit tantum temporis, intra quod Legatus vacationis notitiam habere potuerit; quia cum regula de verisimili notitia locum habeat in collatore ordinario, multò magis locum habere debet in provisionibus Legatorum, utpote quæ non sunt adeò favorabiles ac Ordinariorum, Tond. cit. §. 6. n. 8. citans Gregor. in instit. rei benef. c. 32. n. 4. Similiter sicut Ordinarius extra diocesim suam, sic Legatus extra provinciam suæ legationis existens beneficia conferre potest. Laym. ad c. novit. de off. Leg. n. 2. cum communi. Ex his omnibus infero, &

2. Respondeo secundò in specie Primò: potest Legatus à latere instituire à patronis præsentatos, & confirmare electos; cum hæc sint beneficia vacantia in provincia legationis. Castrop. loc. cit.

3. Secundò potest conferre spectantia ad collationem exemptorum. Castrop. ibid. Laym. ad c. cum non ignoretur. de off. Leg. n. 4. Garc. loc. cit. n. 19. citans Gamb. Cora. Zech. & c. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 30. quia & hi, licet exempti à jurisdictione Episcoporum, sunt tamen collatores ordinarii istius provincie respectu dictorum beneficiorum. Quin & Legatus de latere, vel qui cum simili potestate missus est, exercet jurisdictionem in exemptos, exceptis casibus specialiter Papæ reservatis. Laym. l. c. n. 3. citans Abb. Molin. & c. estque Ordinarius exemptorum, ut Garc. loc. cit. num. 20. citans Gamb. Cuchum & c. fac proinde procedunt hæc, etiam si ipsa etiam beneficia sint exempta. Laym. & Garc. loc. cit.

4. Tertio: beneficia monocularia, dum sunt de provisione Ordinarii collatoris. Castrop. loc. cit.

n. 4. citans Gamb. de off. Leg. l. 3. n. 512. Azor. ubi supra. n. 25. tum quia non minus quis est & dicitur collator ordinarius respectu unius beneficii, quod unicuique conferre potest, quam alius respectu plurium ad ejus collationem spectantium; tum etiam, ut cit. AA. horum beneficiorum, quò ad hoc nulla invenitur in jure exceptio. Sed neque obstat mandatum Apostolicum de providendo non comprehendere beneficium monocularia; hoc enim mandatum impedit provisionem Ordinarii; potestas autem ista legati concurrere etiam quòdam monocularia provisionem collatoris istius monocularis non impedit, cum is legatus prævenire possit. Castrop. loc. cit. quòd si verò provisio beneficii talis monocularis non spectaret ad ordinariu collatorem; sed esset de provisione delegati Apostolici, seu hic & nunc de speciali privilegio ejus provisione commissa esset, aut competeret alicui (dummodò, ut rectè limitat Garc. loc. cit. n. 78. per tale privilegium non evadat ordinarius collator) Castrop. censet, Legati potestatem se ad illud non extendere; eò quòd dum dicto modo conceditur alicui potestas ad certum beneficium, vel etiam certa beneficia, Legatus non valet se in illorum provisione intromittere; quia specialis provisio non derogat generali. Atque ita ex Abb. in cap. dilectus. de off. Leg. in 6. docet Garc. cit. n. 78. & 75. non quidem in specie de beneficio monoculari, sed in genere, dum alicui de certis beneficiis tanquam delegato Apostolico concessum esset privilegium; sive illud de cetero pro una vice seu temporarie, sive sit perpetuum.

5. Quartò beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum ordinariis, etiam hodieum stante regulà mensium; intelligendo tamen hoc quoad quatuor menses Ordinarii non habentis alternativam. Garc. cit. c. 3. n. 45. nequaquam tamen conferre poterit vacantia in mensibus Ordinarii gaudentis alternativâ; tum quia illi 6. menses conceduntur Ordinariis sub onere personalis residentie, cui concessionem æquum est non derogari propter appositum in concessionem alternativam decretum irritans quamcunque provisionem, etiam factam per Sedem Apostolicam, cui decreto derogandi potestatem de jure communi non habet Legatus, Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. cit. n. 45. (citatur hic Sarnensis triennalis. q. 28. qui etiam dicit, Rotam judicasse, non valere provisionem Legati de latere de beneficiis istiusmodi vacantibus in mensibus istis Ordinarii propter decretum irritans, etiam Ordinarii postmodum non conferret) contra Azor. p. 2. l. 5. cap. 28. q. 24. apud Castrop. item contra Zerolam apud Garciam, qui ait, hunc Auctorem tamen non esse multum curandum, quia multa confundit, & barbarè procedit; item contra Gonz. (quem citat & sequi videtur Tond. l. 1. c. 70. num. 4. & seq. ubi ait, quòd si hoc verum de aliis Legatis, multò magis de Legato & Vice-Legato Avenionensi, utpote cui amplissima concessa potestas conferendi beneficia, de quo multa ibi ad reg. 8. §. 2. proam. n. 54. & gl. 25. n. 56. & 18. ubi loquitur pari modo de præventionem concessa Legato adversus Ordinarium in mensibus illi per concordata assignatis; intelligendo tamen id de beneficiis vacantibus, non vacaturis. Solet tamen hanc potestatem derogandi dicto decreto irritanti habere quandoque de speciali gratia & favore Pontificis etiam Nuncius, ut de Nuncio Hispanie testatur Garc. loc. cit. n. 134. quia

quã facultate extraordinariã dum utitur, necessariò ostendere debet literas, quibus ea illi conceditur, aliàs ei non creditur; cum steterit in contrarium præsumptio, Papam à communi & ordinario stylo non discedere. *Castro. l. c. n. 10. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 27. q. 8.* Similiter Legatus à latere conferre nõ potest beneficia vacantia in alternis 6. mensibus per concordata Germaniæ assignatis ordinariis collatoribus, eos præveniendò; quia hæc concordata habent ratione pacti, cui nec summus Pontifex derogare potest; sic tanquam æquius & probabilis censet Pirh. *de off. leg. n. 25.* citans Laym. *in c. dilectus. de off. Leg. n. 2.* contra Garciam, *p. 5. c. 3. n. 42.* ubi censet, posse Legatum concurrere cum Ordinario, non obstantibus Galliæ & Germaniæ concordatis, & ait sic decisum in *Verdum. canonicatus. 6. Martii. & 19. Iunii 1595.* quas decision. recitat *num. seq.*

6. Quintò: potest conferre beneficia sua provinciam, etiam si spectent ad collatorem alterius provinciam. *Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 37.* de hoc plura paulò post.

7. Sextò: conferre potest beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Patroni. *Garc. loc. cit. n. 68.* citans Selv. *p. 2. q. 3. n. 41.* posse similiter conferre devoluta ob negligentiam collatorum, doceret passim. Verum id distinguit *Castro. loc. cit. n. 6.* dicens, id posse Legatum, dum beneficia vacantia devoluta existunt intra provinciam delegationis; id verò non posse, si ea existant extra hanc provinciam, etiam si Prælatus seu collator (idem esse videtur de Patrono) ob cuius negligentiam in providendo devoluta sunt, existat, & habitet intra provinciam; eò quòd Legato concedantur beneficia sua provinciam, sive collator eorum aliàs ordinarius sit in provincia eadem, nec ne; Cum in beneficiorum collatione potius spectetur locus, ubi situm est beneficium, quàm locus, ubi residet Collator. Ac proinde ad explorandum potestatem Legati circa beneficia non debet attendi, cui Prælato, an exempto, an ordinario; an de provincia, an extra; an jure devoluto, an ordinario competat; Sed num sint extra provinciam, vel an intra, seu de provincia. Idem tenet *Garc. l. c. n. 27.* ubi, quòd Legatus possit beneficia sua provinciam, etiam devoluta ad Prælatum alterius provinciam conferre; quia potest conferre beneficia sua provinciam, etsi spectent ad collationem existentis extra illam. Citat pro hoc *Rebuff. in concord. cit. de regia nominat. Lamb. p. 3. l. 2. q. 8. n. 5.* & plures alios. & n. 29. dicens, non posse Legatum conferre beneficia alterius provinciam, etiam si devoluta, vel etiam aliàs spectant ad collationem Prælati, qui est de provincia legationis suæ; citat pro hoc *Rebuff. in p. 2. tit. de devol. versu 13. n. 38.* *Imol. in c. 2. de concess. præb. Gamb. & c. contra Selv. p. 2. q. 3. num. 40.* Additque *Garc. n. 30.* provisionem factam à Legato de beneficio, existente extra provinciam suam, nequidem tribuere titulum coloratum, & sic decisum à Rota.

8. Septimò: quòd ex dictis jam sequitur, potest Legatus conferre beneficia devoluta ad Episcopum ex negligentia Prælati exempti, si ea beneficia existant intra suam provinciam, secus si extra. *Castro. loc. cit. nu. 7.* contra Pirh. *ad cit. de off. Leg. n. 22.* neque obviare, quòd Episcopus hæc beneficia provideat tanquam Apostolica Sedis delegatus; quia delegatus se intromittit independenter à devolutione & delegatione Episcopi, ait *Ca. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.*

Castro. ibid. addens hanc regulam: quòd delegatus non possit se intromittere in his, quæ Episcopus, non ut Ordinarius, sed ut delegatus exequitur; tantum veram esse quòd ad privationem, non autem quòd ad preventionem, hoc est, non possit se intromittere privativè, bene tamen cumulativè. Item veram esse in delegatione ab homine, non autem in facta à jure.

9. Octavò: quantum est de jure communi, potest Legatus à latere creare in Ecclesia Cathedrali vel Collegiata Canoniam supernumerariam, hoc est, qui solo titulo Canonicus nullos fructus percipiat, adeoque præbendam non habeat (etsi juxta probabiliorè percipere possit distributiones quotidianas, ut *Abb. in cap. pro illorum. & c. dilectus. de præb. Azor. p. 2. l. 3. c. 11. q. 5.* apud *Castro. loc. cit. nu. 12.*) cum talis creatio non tam tam difformis quàm conformis sit juri communi, juxta *c. cum Ferrariensis. de constit. cap. relatum, & c. dilect. de præb. present. de off. Leg. n. 1.* (ubi etiam, quòd, si Legatus aliquem talem Canonicum creavit, constituto Executore, ut proximè vacaturam præbendam eidem conferat, quòd is id mandatum exequi possit, etiam finitè legatione mandantis, & citat pro hoc *Gl. in cit. c. present. Castro. cit. nu. 12.* qui tamen *num. 13.* ait, id Legatum non posse spectato *Trid. sess. 24. c. 19.* cum talis Canonicus ventosus, etsi non strictum, habeat tamen aliquale jus ad præbendam proximè vacaturam; Tridentinum verò omnes expectativas & gratias ad vacatura irritavit; citat pro hoc *Gonz. & Barb. referentes sic declarasse Sac. Congregationem, juxta dicta à nobis supra de Expect.*

Questio 633. Quid plus quàm Ordinarii possit Legatus hac sua ordinariã potestate circa collationem beneficiorum?

1. **R**espondeo primò: potest beneficia sua provinciam, dum devoluta sunt ad Sedem Apostolicam providere, quia hæc ob devolutionem non sunt specialiter reservata, argumento *c. venerabilis. de præb. Castro. loc. cit. num. 8.* citans *Abb. in cit. c. 2. & gl. in c. 1. de off. leg. in 6. v. ampliori. Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 14.* *Garc. p. 5. c. 3. nu. 21.* citans *Gamb. Coraf. Cuchum & plures alios.* Unde jam inferitur, non currere Legato tempus, nempe semestre datum aliis Collatoribus ad providendum; eò quòd si ipse negligat providere intra semestre, devolvatur ad Papam; devoluta autem ad Papam ipse possit conferre. *Gamb. de potest. leg. l. 3. nu. 14. & 622.* *Castro. loc. cit. num. 9.* *Garc. loc. cit. n. 26.* contra *Lap. & Bonif. in clem. si de beneficio. de præb. censentes, Legatum non posse conferre devoluta ad Papam ex propria negligentia, & hinc currere ei tempus.* Item contra *Card. Imol. in cit. clem. Selvam Brunellum, Villadiego & c. apud Garc. nu. 24.* docentes, non posse Legatum conferre devoluta, postquam devoluta esset collatio, sive ex propria Legati, sive ex aliorum negligentia ad prælatum extra suam legationem, usque dum ultimare facta devolutio ad Papam.

2. Secundò conferre potest beneficia jurispr. clericalis seu Ecclesiastici, quod non potest Episcopus seu Ordinarius, etiam nullà facta mentione, aut derogatione dicti jurispr. *Garc. loc. cit. num. 17. & 18.* citans quamplurimos. *Tond. p. 2. c. 2. §. 6.* citans *Covar. pract. qq. c. 36. num. 2.* Item conferre potest

B b 2

bene.